

DUITS VMBO: VAKSPECIFIEKE INFORMATIE 2023

Deze informatie maakt deel uit van de Septembermededeling van het College voor Toetsen en Examens (zie Examenblad.nl). Veranderingen t.o.v. 2022 zijn geel gemarkeerd.

INHOUD

Alle leerwegen (bb, kb en gl/tl)	1
Specifieke informatie voor bb en kb digitaal	2
Specifieke informatie voor bb en kb papier	3
Specifieke informatie voor gl/tl	3

ALLE LEERWEGEN (BB, KB EN GL/TL)

EXAMENPAGINA'S

Op de examenpagina's Duits van Examenblad.nl staat allerlei informatie die relevant is voor het centraal examen.

- [Duits bb digitaal](#)
- [Duits bb papier](#)
- [Duits kb digitaal](#)
- [Duits kb papier](#)
- [Duits gl/tl](#)

EXAMENSTOF

De examenstof is beschreven in de [syllabus moderne vreemde talen vmbo 2023](#).

SYLLABUS

De syllabus 2023 is op een punt aangepast ten opzichte van de syllabus 2022. De wijziging bevat een aanpassing van de onderdelen die in CE en SE getoetst moeten worden, conform met wat in het Examenprogramma beschreven staat. Dit stond abusievelijk verkeerd in tabel 2 op pagina 6 van de syllabus. Zie [bijlage 2](#).

AFNAMEVORMEN

Keuze voor digitale of papieren examens bb/kb

Uw school kiest zelf of de centrale examens bb/kb digitaal in Facet worden afgenomen of op papier. De keuze voor digitaal geldt voor alle algemene vakken bb/kb. Uw school kan dus niet bij het ene vak kiezen voor digitaal en bij het andere vak voor papier. Gedurende het schooljaar heeft uw school de mogelijkheid om terug te gaan naar de papieren cse's. Dit gaat altijd via de examensecretaris.

Papieren examen gl/tl

Het examen Duits gl/tl wordt uitsluitend op papier afgenomen.

NADERE INFORMATIE

Het centraal examen Duits kan bestaan uit drie soorten opgaven: de meerkeuzevragen, de voorgestructureerde vragen en de open vragen. Binnen die categorieën zijn verschillende vraagvormen denkbaar, bijvoorbeeld.

Vraagsoorten	Vraagvormen
meerkeuzevragen	1. meerkeuze met 3 – 6 alternatieven 2. meerkeuze - invul(cloze)

Vraagsoorten	Vraagvormen
voorgestructureerde vragen	3. in-of aanvulvraag 4. combinatievraag 5. beweringenvraag 6. ordeningsvraag 7. citeervraag
open vragen	8. kort-antwoordvraag 9. lang-antwoordvraag

De keuze voor vraagvormen is afhankelijk van de mogelijkheden die de bronteksten bieden. Zo kan het voorkomen dat in een centraal examen een of meer vraagsoorten staan, die in eerdere centrale examens minder frequent gebruikt werden.

TOEGESTANE HULPMIDDELEN

Voor een overzicht van de toegestane hulpmiddelen, zie [bijlage 1A van de Regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens VO 2023](#). Bij de digitale centrale examens bb en kb zijn dezelfde hulpmiddelen toegestaan als bij de papieren cse's. Dat betekent dat kandidaten bijvoorbeeld een woordenboek en kladpapier mogen gebruiken. In verband met de geheimhouding moet de school erop toezien dat de kandidaten het kladpapier achterlaten in de examenruimte.

STATUS VAN HET CORRECTIEVOORSCHRIFT: REGELGEVING

Het CvTE heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift. Als de corrector van mening is dat het correctievoorschrift een onvolkomenheid bevat, neemt hij contact op met het Examenloket via het [contactformulier](#) op www.examenloket.nl.

[Bijlage 1](#) bevat informatie voor de correctoren om op een juiste manier met het correctievoorschrift om te gaan.

ONTVANGEN VAKSPECIFIEKE MAILINGS

Voor uw taak als examinator (corrector) van de centrale examens is het belangrijk dat u goed geïnformeerd bent. Dat kan via een persoonlijke pagina op Examenblad. Via deze pagina ontvangt u inhoudelijke en formele informatie over de centrale examens van uw vak op maat, zoals bijvoorbeeld een test met het correctievoorschrift of een enquête over een conceptsyllabus. Hebt u als docent nog geen persoonlijke pagina op Examenblad.nl waardoor u de mailings niet rechtstreeks ontvangt, laat u zich hiervoor dan registreren door uw examensecretaris.

SPECIFIEKE INFORMATIE VOOR BB EN KB DIGITAAL

AFNAMETIJDSTIP

Het examen wordt afgenomen zoals vastgesteld in het rooster voor de centrale examens 2023, zie hoofdstuk 2 van de Septembermededeling/Maartaanvulling. Binnen deze periode zijn de afnames door de examensecretaris van de school zelf in te plannen.

BROCHURE MET KADERS – RICHTLIJNEN GEHEIMHOUDING

Gedetailleerde informatie over de digitale centrale examens staat in de brochure '[Kaders flexibele en digitale centrale examens BB en KB 2023](#)'.

Op onderdelen heeft de brochure de status van regelgeving. In het bijzonder geldt dat docenten kennis moeten hebben van de richtlijnen met betrekking tot geheimhouding, die beschreven zijn in paragraaf 8.5 van de brochure.

In het bijzonder willen we nog de aandacht vestigen op het maken van beeldmateriaal van opgaves uit de flexibele en digitale centrale examens bb en kb. In voorgaande jaren is het wel eens voorgekomen dat docenten screenshots van opgaven van de digitale centrale examens gemaakt hebben en verspreid hebben via een besloten Facebook-pagina of als bijlage gestuurd hebben aan de

Examenlijn. Dat is niet toegestaan en valt onder schending van de geheimhouding. Voor meldingen aan de Examenlijn is het voldoende om in de melding de volgende informatie te vermelden:

- vak
- niveau
- variant
- vraagnummer

GEEN HANDMATIGE CORRECTIE

De digitale centrale examens Engels en Duits bevatten alleen computerscoorbare opgaven. Dat betekent dat er voor deze centrale examens geen handmatige correctie uitgevoerd hoeft te worden en dus ook geen tweede correctie. Via de inzagemodule kan iedere docent Duits/Engels de opgaven zien van de variant(en) die zijn leerlingen hebben afgelegd, alsmede hun antwoorden en de scorepunten die door Facet aan de antwoorden van de leerlingen zijn toegekend. Als de docent daarin een fout zou signaleren, moet hij contact opnemen met het Examenloket via het [contactformulier](#) en met inachtneming van de richtlijnen voor geheimhouding. Ook het inzagerecht voor leerlingen is bij deze geheel automatisch scoorbare CE's niet anders dan bij de overige digitale CE's. Meer informatie, zie de brochure "[Kaders flexibele en digitale centrale examens BB en KB 2023](#)".

DISCUSSIE-BBF'S FLEXIBELE EN DIGITALE CENTRALE EXAMENS BB EN KB

Met besloten beveiligde fora (bbf's) wil het CvTE docenten de gelegenheid geven om al tijdens de afnameperiode met collega's van gedachten te wisselen over opgaven die dan nog onder de geheimhouding vallen. Digitale examens bb en kb zijn namelijk niet, zoals papieren examens, direct na afloop en tijdens de correctie openbaar. In 2023 zijn er voor alle examens van de flexibele en digitale examens bb en kb discussie-bbf's.

Op het forum kan voor elk vak in een besloten ruimte gediscussieerd worden over examenopgaven, het correctievoorschrift en de antwoorden van leerlingen. **Op het discussie-bbf is het voldoende om in de melding vak, niveau, variant en vraagnummer te vermelden.** De opgave waarover de discussie gaat, wordt dan door middel van een screenshot door de moderator op het forum getoond. Een besloten en beveiligd forum maakt de [Examenlijn](#) van het CvTE niet overbodig. Fouten en/of onvolkomenheden moeten altijd gemeld worden via de [Examenlijn](#).

Docenten die geregistreerd zijn voor de mailings vanuit Examenblad ontvangen rechtstreeks meer informatie over het discussieforum. Om een uitnodiging voor toegang tot het forum te krijgen, is het noodzakelijk dat de examensecretaris je als docent registreert voor een persoonlijke pagina op Examenblad.nl en de afnamedatum(s) toevoegt. Als deze stappen zijn doorlopen, ontvang je op dag van de eerste afname van jouw vak een uitnodigingsmail voor het forum.

SPECIFIEKE INFORMATIE VOOR BB EN KB PAPIER

AFNAMETIJDSTIP

Het examen wordt afgenomen zoals vastgesteld in het rooster voor de centrale examens 2023, zie hoofdstuk 2 van de Septembermededeling/Maartaanvulling.

SPECIFIEKE INFORMATIE VOOR GL/TL

AFNAMETIJDSTIP

Het examen wordt afgenomen zoals vastgesteld in het rooster voor de centrale examens 2023, zie hoofdstuk 2 van de Septembermededeling/Maartaanvulling.

BIJLAGE 1: HET BEOORDELINGSMODEL VAN HET CE VMBO MODERNE VREEMDE TALEN: GA ER CORRECT MEE OM!

De centrale examens moderne vreemde talen vmbo toetsen leesvaardigheid. Voor een betrouwbare meting van de vaardigheid van examenkandidaten bestaat het examen uit meerdere teksten en vragen. De vragen zijn gevarieerd, zowel inhoudelijk als qua vorm. De kandidaat moet aantonen de verschillende aspecten die samen deel uitmaken van leesvaardigheid, voldoende te beheersen.

REGELS VOOR DE CORRECTIE

Voor de individuele leerling en het onderwijs in zijn totaliteit is het van belang dat kandidaten kunnen rekenen op een gelijkwaardige beoordeling en er geen sprake is van willekeur bij de correctie en scoring.

De hoofdstukken *Regels voor de beoordeling*, *Algemene regels* en *Vakspecifieke regels*, te vinden aan het begin van de correctievoorschriften, zijn bedoeld om hierbij ondersteuning te bieden en het correctiewerk te vergemakkelijken.

DE BEOORDELING VAN MEERKEUZEVRAGEN

De centrale examens moderne vreemde talen vmbo bestaan uit meerkeuzevragen, open vragen en voorgestructureerde vragen. De beoordeling van meerkeuzevragen zal over het algemeen geen problemen opleveren. Een meerkeuzevraag kan 0 of 1 scorepunt opleveren. Regel 4 van de *Algemene regels* in het correctievoorschrift geeft aan hoe om te gaan met de scoring. Het is niet toegestaan om af te wijken van het correctievoorschrift.

DE BEOORDELING VAN OPEN VRAGEN

De beoordeling van de open vragen geeft soms aanleiding tot discussie tussen correctoren. Het correctievoorschrift kan, als het gaat om open vragen, niet altijd volledig zijn. Het is soms onmogelijk ieder leerlingantwoord te voorspellen en op te nemen in het correctievoorschrift. De examenmakers hebben de verschillende mogelijke antwoorden samengevat in de kern of de strekking van een goed antwoord.

De correctoren zullen de professionele ruimte moeten nemen om een eigen oordeel te vellen over de gegeven antwoorden van leerlingen. Het is de bedoeling dat de correctoren zelf of in collegiaal overleg bepalen of het leerlingantwoord qua betekenis of strekking overeenkomt met het antwoord dat in het correctievoorschrift staat. Daarbij zullen zij ook de tekst moeten betrekken. Correctoren kunnen die antwoorden verschillend beoordelen. Ze zullen daarom in overleg met elkaar moeten bepalen of een antwoord overeenkomt met de strekking of de kern van een goed antwoord, en wel vanuit hun deskundigheid en op grond van argumenten ontleend aan de tekst. Bepalingen 3.2, 3.3, 3.7 en 3.8 van de *Algemene Regels* geven wel richting. De mogelijkheid om aan antwoorden die niet in het correctievoorschrift staan toch een scorepunt toe te kennen (algemene regel 3.3), is bedoeld voor leerlingantwoorden die op vakinhoudelijke gronden wel juist zijn, maar waarin niet voorzien is in het correctievoorschrift. Regel 3.3 is overigens niet bedoeld om een gebrekkig of onvolledig antwoord toch maar goed te rekenen.

De mededeling die boven de opgaven van de centrale examens moderne vreemde talen staat (*Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, etc.*) laat weinig twijfel bestaan over de taal waarin het antwoord op open vragen geformuleerd dient te worden. De instructie heeft tot doel te voorkomen dat kandidaten bij open vragen (die expliciet niet als citeervraag zijn bedoeld) stukken uit de bevraagde tekst overschrijven, zonder dat voor de corrector duidelijk is of de kandidaat ook daadwerkelijk begrijpt wat er staat. Door kandidaten te dwingen zelf het antwoord in het Nederlands te formuleren is het eerder duidelijk of de kandidaat de tekst heeft begrepen.

DE BEOORDELING VAN CITEERVragen

In het examen zitten ook citeervragen, dat zijn vragen waarvoor de kandidaat het juiste tekstdeel moet aanhalen.

Vaak luidt de opdracht: "Citeer de eerste twee woorden van de zin waarin ...". De instructie dient om te voorkomen dat de kandidaat lange stukken tekst moet overschrijven. Citeert de kandidaat meer dan de eerste twee woorden van de juiste zin dan geeft hij nog steeds het correcte antwoord op de

gestelde vraag en verdient hij derhalve natuurlijk het scorepunt dat of de scorepunten die de vraag waard is. Dit wordt vaak in het CV al aangegeven.

Er zijn echter ook citeervragen waarbij van de kandidaat gevraagd wordt precies aan te geven waar het antwoord begint en waar het eindigt. In het correctievoorschrift zal dan ook een duidelijk begin en einde van het citaat te vinden zijn. Analoog aan wat hierboven staat, geldt ook hier dat het antwoord niet fout wordt als de kandidaat opschrijft wat er tussen begin en einde staat. Terwijl de instructie aangeeft dat slechts het eerste en laatste woord van de bedoelde passage opgeschreven hoeft te worden, is het antwoord niet fout als ook de tussenliggende woorden zijn opgenomen en is het respectievelijke aantal scorepunten wel degelijk verdiend. Citeert de kandidaat ook nog tekst buiten het deel dat in het correctievoorschrift staat, dan geeft hij of zij geen correct antwoord meer op de gestelde vraag en dient het respectievelijke aantal scorepunten niet te worden toegekend.

Daarnaast is er ook nog een derde variant aan citeervragen: een vraag waarvoor de kandidaat heel specifiek één of een heel beperkt aantal woorden moet aanwijzen. Bij die vragen staat in het beoordelingsmodel duidelijk vermeld dat meer of minder citeren niet is toegestaan.

Er is echter wel een duidelijk onderscheid tussen citeren en vertalen. Citeren is het letterlijk overnemen van een woord, woordgroep, zin of zinsgedeelte in de taal waarin de te citeren tekst gesteld is. Vertalen is het omzetten van een woord, woordgroep, zin of zinsgedeelte uit de vreemde taal naar het Nederlands. Bij een citeervraag dient de leerling te citeren om aan de opdracht te voldoen. Met een vertaling voldoet de leerling niet aan de opdracht.

EEN FOUT OF ONVOLKOMENHEID IN HET CORRECTIEVOORSCHRIFT

Mocht een corrector denken dat er een fout of onvolkomenheid in het correctievoorschrift staat, dan kan hij dit bij het CvTE via Examenloket via het [contactformulier](#) op www.examenloket.nl melden. Als blijkt dat de corrector gelijk heeft, dan volgt een officiële aanvulling van het CvTE op het correctievoorschrift als de consequenties van de fout niet te verwaarlozen zijn en de correctie niet te ver is gevorderd. Mocht er sprake zijn van een aantoonbare fout, maar de correctie is al te ver gevorderd, dan kan het CvTE besluiten de normering aan te passen. Berichten over aanvullingen op het correctievoorschrift worden gecommuniceerd via Examenblad.nl aan de examensecretaris van de school. Om goed op de hoogte te zijn van de informatie over de centrale examens voor uw vak kunt u zich ook zelf via de examensecretaris op uw school aanmelden voor het mailsysteem van Examenblad.nl, zie paragraaf 1.3 van de Septembermededeling.

BIJLAGE 2: WIJZIGING IN DE SYLLABUS MODERNE VREEMDE TALEN

De wijzigingen ten opzichte van 2022 zijn geel gemarkeerd.

Tabel 2:

Verdeling van de examenstof Engels, Duits, Frans, Spaans Turks en Arabisch over het **papieren** centraal examen en schoolexamen.

Examineenheden	B	KB	GL/TL	CE	moet op SE	mag op SE
MVT/K/1 Oriëntatie op leren en werken	X	X	X		B, K, GT	
MVT/K/2 Basisvaardigheden	X	X	X		B, K, GT	
MVT/K/3 Leervaardigheden in de moderne vreemde talen	X	X	X	B, K, GT	B, K, GT	
MVT/K/4 Leesvaardigheid	X	X	X	B, K, GT		B, KB, GT
MVT/K/5 Luister- en kijkvaardigheid	X	X	X		B, K, GT	
MVT/K/6 Gespreksvaardigheid	X	X	X		B, K, GT	
MVT/K/7 Schrijfvaardigheid ¹	X	X	X		B, K, GT	
MVT/V/1 Leesvaardigheid			X		GT²	
MVT/V/1 Leesvaardigheid			X	GT³		GT⁴
MVT/V/3 Kennis van land en samenleving			X	GT⁵		GT
MVT/V/4 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie			X		GT	
MVT/V/5 Vaardigheden in samenhang			X	GT		GT

¹ Dit geldt niet voor Arabisch, daarvoor geldt dat MVT/K/7 schrijfvaardigheid niet tot het examenprogramma behoort.

² Dit geldt voor Frans, Duits, Spaans, Turks en Arabisch GT

³ Dit geldt voor Engels GT

⁴ Dit geldt voor Engels GT

⁵ De centrale examens Arabisch, Duits, Engels, Frans, Spaans en Turks hebben ook impliciet betrekking op het verrijksdeel Kennis van land en samenleving